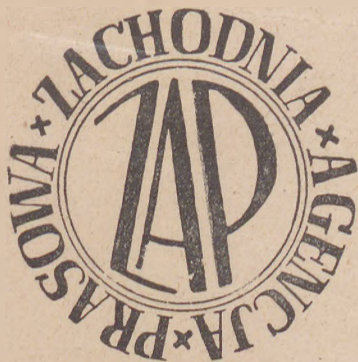

ZACHODNIA AGENCJA PRASOWA

DZIENNIKARSKA SPÓŁDZIELNIA PRACY

Poznań, ul. Chełmońskiego 1 — Warszawa, ul. Kredytowa 9, m. 3 — tel. 85883

Nr 30/Ip.

BIULETYN INFORMACYJNY

PORTY I MORZE

Polska przejęła od ZSRR cały port szczeciński

Warszawa (ZAP) — W dniu 18 września władze polskie przejęły już ostatnią i zarazem najważniejszą część portu szczecińskiego.

Rokowania jakie toczyły się w tej sprawie między rządami ZSRR i Polski ukończone zostały podpisaniem umowy dającej Polsce poważne możliwości dalszego rozwoju ekonomicznego.

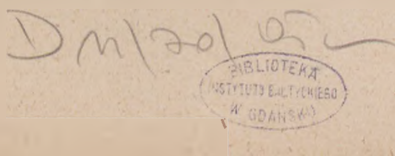
Dzięki tej umowie Polska staje się podstawową bazą morską dla państw środkowej Europy. Dotychczas posiadała ona w porcie szczecińskim 13 tysięcy metrów nabrzeży uzbrojonych w 9 dźwigów o łącznej nośności 60 ton. Nabrzeża te oddawały stosunkowo niewielkie usługi w przeładunku węgla, który winien być głównym artykułem eksportowym portu.

Przejmowane obecnie nabrzeża o łącznej długości 4.250 mtr. i uzbrojone w 8 dźwigów o łącznej nośności 49 ton ze względu na wybitnie korzystne warunki techniczne umożliwiają wypełnienie planu przeładunku węgla przewidującego w roku 1949 eksport 5,5 miliona ton.

Poza tym władze polskie przejmują obiekty kolejowe w postaci portowych linii kolejowych, stacji towarowej i t. p., następnie całkowicie uruchomią centralną elektrownię z 32 podstacjami o mocy 44,5 tysiąca KW i wyremontowaną rzeźnię.

Polska obejmuje także całkowity pilotaż portowy i otrzymuje wszystkie holowniki portowe wydobyte przez władze radzieckie do dnia 29. 10. 1945 r.

30/Ip.

Firmy spedycyjne i maklerskie w Szczecinie

Szczecin (ZAP) — W Szczecinie czynnych jest 16 firm spedycyjnych, z których 13 należy do Polskiego Związku Ekspedytorów morskich. Firmy te zatrudniają około 1.200 robotników.

W Związku Maklerów Okrętowych zorganizowanych jest 12 placówek. 8 firm już pracuje, a dalsze czekają na możliwości zwiększenia ruchu portowego, by zainstalować się tu w większej mierze.

PRZEMYSŁ

Rozwój przemysłu na Ziemiach Odzyskanych

Warszawa (ZAP) — Dwuletni okres pracy nad odbudową przemysłu na Ziemiach Odzyskanych wykazuje czym są te ziemie dla polskiego życia gospodarczego. Wielki wysiłek skierowany na odbudowę przemysłu Ziem Odzyskanych oraz jego rezultaty, stanowią dowód możliwości zagospodarowania tych terenów przez naród Polski. Rosną nowe zakłady na Ziemiach Zachodnich, zwiększa się stale stan zatrudnienia. Rośnie też stale produkcja. Mimo zmniejszenia się w pierwszym półroczu 1947 stanu ilościowego zakładów, co było wynikiem akcji komasacyjnej mniejszych zakładów w większe obiekty, stan zatrudnienia wzrósł do 304.395 robotników.

W przekroju lat 1945—1947 odbudowa ta w sektorze państwowym przedstawia się następująco:

Stan na dzień	Ilość zakładów czynnych			Stan zatrudnienia w przemyśle		
	Polska ogółem	Ziemie Odzyskane	% dla całej Polski	Polska ogółem	Z. O.	% dla całej Polski
31. XII. 1945	3.542	713	20,1	623.891	120.552	17,7
31. XII. 1946	3.450	1.302	37,7	1.005.344	288.694	28,1
30. VI. 1947	3.442	1.215	35,2	1.048.943	304.395	29,0

Rozwój ten jest tym bardziej znamienny, że równocześnie dokonywała się ciągła repatriacja Niemców na Zachód. Dowodzi to oczywiście pełnej zdolności Polski do zagospodarowania również i na odcinku pracowników i fachowców przemysłu na Ziemiach Odzyskanych. Stosunek pracowników-Polaków i Niemców przedstawiał się w tym czasie następująco:

Stan na dzień	Polacy	Niemcy	% Niemców
31. XII. 1945	58.593	51.959	47
31. XII. 1946	254.547	34.147	11,8
30. VI. 1947	283.051	21.344	7

W lipcu i sierpniu 1947 nastąpił dalszy spadek procentowego udziału robotników niemieckich w przemyśle Ziem Odzyskanych, tak, że obecnie można już stwierdzić, że przemysł ten został prawie całkowicie spolonizowany.

Odbudowa poszczególnych gałęzi przemysłu Ziem Odzyskanych przedstawia się następująco:

Gałąź przemysłu	31. XII. 1945			30. VI. 1947			
	zakładów czynnych	prac. zatrud.	% do całej Polski	zakładów czynnych	% do całej Polski	prac. zatrud.	% do całej Polski
Przemysł energetyczny	75	8.775	29,9	90	48,6	17.300	50,1
„ węglowy	51	52.335		160	16,7	97.000	
„ hutniczy	6	1.880		20	25	26.147	
„ metalowy	16	7.062		65	26,5	22.547	
„ elektryczny	4	634		17	24,3	2.744	
„ chemiczny	23	3.789		48	31	10.447	
„ mat. budowl.	34	4.442		139	53,5	22.310	
„ papierniczy	25	4.890		41	43,6	9.341	
„ włókienniczy	209	16.530		115	(Komasacja)	63.150	
„ drzewny	46	1.581		71	52,5	6.914	
„ skórzany	30	1.620		26	20,8	3.490	
„ cukrowniczy	21	11.994		21		9.163	
„ spożywczy	19	825		25		2.786	
„ konserwowy	17	1.296		25		1.595	
„ fermentacyjny	39	1.498		48		2.580	
inne (w tym miejscowy)	98	1.401		304		6.881	

Eksport Ziem Odzyskanych

Warszawa (ZAP) — Eksport Ziem Odzyskanych stanowi w polskim życiu gospodarczym bardzo poważną pozycję. W roku 1947 z sumy około 300 milionów dolarów, stanowiącej eksport ogólnopolski aż do 145 milionów dolarów przypada na Ziemie Odzyskane. W pozycji tej najwyższe miejsce zajmuje węgiel kamienny. W roku bieżącym udział węgla kamiennego w ogólnopolskim eksporcie wyniesie 45% wobec 39,6% i 29,2% w latach 1946 i 1945.

Poza węglem kamiennym, który stanowi największą wartość w eksporcie Ziem Odzyskanych w liczbach bezwzględnych, cały szereg innych surowców i produktów przemysłowych ma dla eksportu polskiego olbrzymie znaczenie. I tak Ziemie Odzyskane eksploatują rocznie 3.000.000 ton węgla brunatnego, co stanowi 100% produkcji. Udział tych Ziem w eksporcie w za-

kresie przemysłu mineralnego wynosi również 100% (skaleń, gips palony, glinka, kryształy, rurki szklane, szkło lane, lustrzane, zbrojone, kolorowe i sygnałowe). Ponadto eksportuje się materiały ogniotrwałe (wyroby szamotowe, wyroby grafitowe, kwarcyty), jak również rękawiczki i dywany.

Szereg innych wytworów z Ziem Odzyskanych stanowi poważny odsetek polskiego eksportu. Należą do nich np. cement i cukier. W roku 1947 Ziemie Odzyskane wyeksportują 122.500 ton cementu i 24.000 ton cukru, w roku zaś 1949 odpowiednio 180.000 ton i 104.000 ton.

Energia elektryczna eksportowana będzie z tych Ziem do Czechosłowacji. Elektrownie dolnośląskie dostarczą Czechosłowacji 125.000.000 kWH energii elektrycznej.

ZSRR, Stany Zjednoczone Ameryki, Szwecja i Anglia nabywać będą z terenów Ziem Odzyskanych porcelanę; Południowa Ameryka, Malta, Ceylon — cement; Belgia, Norwegia, państwa bałkańskie — towary włókiennicze; Anglia i Szwajcaria — meble, których Ziemie Odzyskane eksportować będą 31% eksportu ogólnopolskiego.

Już dziś węgiel polski utrwalił się na rynku europejskim zastępując przedwojenych eksporterów. Pozwoli to w konsekwencji na dostawy potrzebnych Polsce surowców i półfabrykatów oraz na coraz szybszy rozwój przemysłu polskiego.

Hutnictwo Ziem Odzyskanych

Katowice (ZAP) — Na terenie dzisiejszych Ziem Odzyskanych czynnych było przed wojną 9 zakładów hutniczych. Nie były one jednak w pełni wyzyskane. Przemysł niemiecki nie przykładał do zakładów tych specjalnie dużego znaczenia, wskutek czego ich wyposażenie techniczne było częściowo przestarzałe. Wojna poczyniła duże spustoszenia w hutnictwie Ziem Odzyskanych. Niektóre zakłady zostały zniszczone w 100%. Mimo to władze polskie zdołały już odbudować i uruchomić 7 zakładów hutniczych. Wraz z zakładami hutniczymi przejęto również 17 zakładów przemysłu materiałów ogniotrwałych, niezbędnych dla produkcji hutniczej. Obecnie czynnych już jest 9 zakładów tego rodzaju. Ponadto uruchomienie kopalni rud wszelkiego rodzaju, a wśród nich rud magnezytowych stwarza realne podstawy rozwojowe dla hutnictwa polskiego.

Zasoby krajowe jednak nie wystarczają. W obecnym stadium odbudowy hutnictwo potrzebuje około 1 miliona rudy żelaznej rocznie, którą w pierwszym rzędzie w przeważającej ilości Polska sprowadza ze Szwecji. Idealną drogą transportu tej rudy na Śląsk jest oczywiście Odra. Tą też drogą barkami opróżnionymi w Szczecine po dostawie węgla ze Śląska płynąć będzie na Śląsk do zakładów hutniczych ruda żelazna. Szczecin leżący na pół drogi między Polską i Szwecją, stanowi idealną pozycję

dla dużego zakładu hutniczego. Nic też dziwnego, że uruchomiono tu wielką fabrykę „Stołczyn", która po paru zaledwie miesiącach pruduku je przeszło 5.000 ton surówki miesięcznie. Ten poziom produkcji jest już wyższy od poziomu z okresu gdy „Stołczyn" pracował dla Niemiec. Poziom ten zwiększy się jeszcze bardziej w najbliższych latach.

Przemysł drzewny Ziem Odzyskanych

Katowice (ZAP) — Ziemie Odzyskane stanowią bardzo cenny dla Polski ośrodek przemysłu drzewnego. Przemysł ten o poważnych rozmiarach posiada charakter przetwórczy. Posiada on, nawet obecnie po tak ciężkiej wojnie, duże możliwości wobec dobrego stanu lasów Ziem Odzyskanych, które są najmniej zdewastowane i mają największe możliwości rębne w całej Polsce.

Przejęte po zakończeniu działań wojenych 112 zakładów przemysłowych zostało skomasowane w 60 większych ośrodków, co bynajmniej nie spowodowało spadku zatrudnienia. W roku 1945 pracowało na Z. O. w przemyśle drzewnym 1.390 osób, w roku 1946 — 5.724 osób a w dniu 30. 6. 1947 — 6.913 robotników.

O doniosłości przemysłu drzewnego Ziem Odzyskanych świadczy eksport mebli, który stanowi 31% eksportu ogólnopolskiego w tej dziedzinie.

Papiernictwo na Ziemiach Odzyskanych

Wrocław (ZAP) — Wytwórczy przemysł papierniczy przejął na Ziemiach Odzyskanych 88 zakładów tego rodzaju, z których 42 (47%) nadawało się do natychmiastowego uruchomienia. Wśród zakładów tych znajdowała się jednak tylko jedna i to przestarzała i dość zniszczona fabryka celulozy w Warcie. Reszta to fabryki papieru i tektury. Nic też dziwnego, że naczelnym hasłem odbudowy przemysłu papierniczego jest budowa 2 fabryk celulozy, które stanowić będą bazę surowcową dla papiernictwa na Ziemiach Odzyskanych. Pierwsza z nich powstanie w Krapkowicach i przerabiać będzie słomę roślin jednorocznych, co podniesie rentowność okolicznych gospodarstw rolnych. Krapkowice wytwarzać będą celulozę w wysokości 130 ton dziennie i 80 ton papieru. W Małoszynie wytwarzana będzie celuloza słomowa w ilości 50 ton dziennie. Fabryki te rozpoczną pracę już w r. 1948.

Ponadto plan trzyletni obejmuje odbudowę: 1) fabryki celulozy sodowej w Jeleniej Górze, 2) fabryki celulozy sodowej oraz papieru w Businku (Pomorze Zachodnie, 3) fabryki celulozy i papieru w Koźlu oraz 4) fabryki celulozy i papieru w Odroujściu.

Jedną z największych fabryk papieru jest zakład w Rudawie. Został on już uruchomiony i produkuje 75 ton papieru dziennie.

Wobec korzystnego położenia w pobliżu granicy Czechosłowackiej, fabryka w Rudawie jeszcze w roku 1947 rozpocznie produkcję na eksport do tego kraju.

Papierniczy przemysł przetwórczy przejął na Ziemiach Odzyskanych 66 zakładów. (9 zakładów na Śląsku Opolskim, 45 na Śląsku Dolnym, 11 na Pomorzu Zachodnim i 1 w Poznańskim), z czego 25 (38%) nadawało się do uruchomienia. Największe fabryki to: **Wałbrzych** — fabryka kalkomanii ceramicznej i kart do gry, **Wrocław** — fabryka pomocy szkolnych (3,5 miliona zeszytów miesięcznie) oraz **Szczecin** — fabryka materiałów biurowych, produkująca powielacze i matryce.

Cementownie Ziem Odzyskanych

O p o l e (ZAP) — Cementownictwo Ziem Odzyskanych poniosło bardzo ciężkie straty. Już jednak w 5 miesięcy po przejęciu zakładów przez władze polskie ruszyła cementownia Groszowice w okręgu opolskim.

Okręg ten, posiadający sprzyjające warunki produkcyjne (surowiec oraz warunki transportowe — Odra) posiada też 4 duże cementownie, które w pierwszym półroczu 1946 produkowały 15% całej produkcji klinkieru, a w tym samym okresie w 1947 przeszło 27% ogólnej produkcji cementu.

Cementownie rejonu opolskiego rozwijają swą produkcję bardzo pomyślnie. Produkcja klinkieru wynosiła:

Nazwa fabryki	I półrocze 1946	I półrocze 1947
Groszowice	68.937	112.447
Nowa Wieś	—	3.283
Opole Miasto	6.392	56.343
Podgrodzie	560	13.731
razem:	75.889	185.804

Drugim ośrodkiem zdolnym rozwinąć produkcję cementu, a posiadającym korzystne warunki surowcowe i transportowe, jest Szczecin. Winien on już w niedługim czasie stać się centrum eksportu tego produktu, a także winien obsłużyć potrzeby Wybrzeża polskiego..

Przemysł Pomorza Zachodniego

S z c z e c i n (ZAP) — Na Pomorzu Zachodnim czynnych jest 800 przedsiębiorstw przemysłowych, które łącznie zatrudniają około 14 tysięcy ludzi.

Na pierwszym miejscu co do ilości placówek przemysłowych znajduje się sektor prywatny. Sektor ten prowadzi około 680 przedsiębiorstw, które dają zatrudnienie 6.500 ludzi (łącznie z ich właścicielami). Najważniejszą grupą w tym sektorze jest przemysł spożywczy, który zarejestrował 480 placówek (w tym

400 młynów). Na drugim miejscu jest przemysł budowlany (71 placówek), drzewny 38 przedsiębiorstw, ogrodnictwo, nasiennictwo i rybołówstwo 34 i chemiczny 32 placówki. Reszta należy do licznych innych branż.

Przemysł państwowy posiada na Pomorzu Zachodnim niewielką ilość placówek przemysłowych, bowiem tylko 83, lecz zatrudniają one 6.600 pracowników. Ponadto istnieje 37 drobnych przedsiębiorstw znajdujących się pod zarządem Dyrekcji Przemysłu Miejscowego, w których zatrudnionych jest 400 ludzi. Łącznie sektor państwowy zatrudnia przeszło 7 tysięcy ludzi.

Otwarcie mostu Grunwaldzkiego we Wrocławiu

Wrocław (ZAP) — W dniu 6 września został otwarty we Wrocławiu dla ruchu kołowego most Grunwaldzki. Most ten o konstrukcji wiszącej, długości 100 metrów, jest jedynym tego rodzaju w Polsce. W działaniach wojennych most został zniszczony, a w szczególności wstęgi nośne na przestrzeni 30 metrów. Do odbudowy mostu użyto 100 ton żelaza i około 500 m^2 ciosów kamiennych. Koszt robót wyniósł około 20 milionów złotych. Odbudowanie mostu pozwoliło na uruchomienie nowych linii tramwajowych.

Gdańsk liczy 160.000 mieszkańców

Gdańsk (ZAP). Ludność Gdańska w maju 1945 liczyła 6 tysięcy osób, we wrześniu już 27 tys., w listopadzie 67 tys.; średnio miesięcznie zaludnienie wzrastało o 21 tys. osób. W styczniu 1946 roku miasto liczyło już 83 tys. mieszkańców, w styczniu b. r. 147 tys., we wrześniu zaś 160 tysięcy.